

Norsk RegnskapsStiftelse
Postboks 2914 Solli
0230 OSLO

Att:

Deres ref.

Vår ref.
14/1190-13 621.3/JOLO

Dato:
Oslo, 28.10.2014

Høring - Ny norsk regnskapsstandard for øvrige foretak

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) brev av 02.04.14 angående ovennevnte.

Norsk Regnskapsstiftelse har sendt på høring en ny samlestandard for regnskaper i foretak som ikke er børsnoterte, ikke er "små" og ikke ideelle. Det innebærer at den nye standarden skal erstatte innholdet i regnskapslovens "god regnskapsskikk" for alle virksomheter unntatt de foretakene som følger *NRS 8 God regnskapsskikk for små foretak* og *NRS (F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner*. Samlestandarden er omfangsrik (227 sider) og LO velger i denne omgang å kommentere tre momenter; det generelle ved standarden, pensjon og brukervennligheten.

Det generelle ved standarden

Det viktigst med denne standarden er fullføringen av *balanseorientering* av årsregnskapene som ble påbegynt i 2005. LO uttrykte da bekymring for virkningen av at regnskapene skulle gå over fra å være resultatorienterte til å bli balanseorienterte¹. Årsaken var at slike regnskaper åpner for mange manipulasjonsmuligheter fordi de er basert på subjektive og usikre vurderinger framover i tid, noe som medfører høy risiko for urealistiske og oppblåste balanseverdier.

Det ble påpekt at det i tillegg ville ligge sterke incentiver i at det kan tas ut framtidige gevinster uten at noe er realisert (solgt), delvis eller alene på grunnlag av slike beregnede størrelser. Etter finanskrisa er det erkjent at balanseorienterte regnskaper var en medvirkende årsak til at krisa ble så omfattende². I den sammenheng vises det til at Finansdepartementet her hjemme endret reglene for finansielle instrumenter i løpet av to dager i 2008, og hindret at flere banker måtte føre store tap i sine regnskaper³.

Pensjon

Det foreslås endringer når det gjelder regnskapsføring av ytelsesbaserte pensjonsordninger ved at ”påløpte ytelsers metode” skal rendyrkes. Fram til nå har det vært mulig å ”jevne ut” pensjonskostnaden noe over tid, og dermed dempe effekten av at svingninger på børsen reflekteres direkte i årsregnskapet til det enkelte foretak. Denne muligheten foreslås fjernet i standarden og den årlige pensjonskostnaden vil dermed få direkte effekt hvert år i årsregnskapet.

I dag er rentenivået svært lavt, og det bidrar til å øke den balanseførte gjelden. Dermed framstår ytelsesordninger som svært kostbare. Det finnes eksempler på at virksomheter som velger å gå over til innskuddsordning i enkelte tilfeller kan få like høye eller høyere årlige utgifter til pensjon når overgangsordninger og kompensasjonsordninger tas med i regnestykket. Likevel vil en slik overgang kunne framstå som vesentlig billigere, fordi man slipper å regnskapsføre den framtidige pensjonsgjelden.

Det er et paradoks at en ytelsesordning kan gi inntrykk av å gjøre en virksomhet teknisk konkurs på grunn av de langsiktige forpliktelsene, samtidig som alle disse forpliktelsene kan fjernes fra regnskapet ved å skifte pensjonsordning.

LOs forbund har sett eksempler fra virksomheter hvor effekten av å bruke den foreslåtte metoden har vært dramatisk. Regnskapet har vist at hele virksomhetens egenkapital framstår som tapt, og at man i praksis er teknisk konkurs. Det grunnleggende prinsippet for regnskapsfremleggelser er at de skal gi ”et rettviseende bilde av den regnskapspliktiges og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat” (Regnskapsloven § 3-2a). Det er høyst diskutabelt om de forsøkene på å synliggjøre fremtidige pensjonsforpliktelser som foreslås fra Norsk Regnskapsstiftelse kan sies å gi et rettviseende bilde. Mer treffende er det nok å si at de gir et forvirrende og uforståelig bilde.

Det er en stor avstand mellom usikkerheten i beregningene av fremtidige pensjonsforpliktelser og de kortsiktige effektene som disse anslagene kan få. Gode og viktige pensjonsordninger vil derfor kunne bli fjernet basert på et ytterst tvilsomt grunnlag, uten at det er noen nye realiteter i en virksomhets økonomi fra et år til et annet, kun hvordan usikre forpliktelser regnskapsføres.

Det finnes et alternativ til praksisen med å føre beregnede, fremtidige pensjonsforpliktelser i ytelsesordninger inn som gjeld i balansen. Det er å la være å gjøre det, slik som har vært vanlig praksis for mange virksomheter. Det er de årlige, faktiske pensjonsinnbetalinger som påvirker økonomien i virksomhetene. I noter til regnskapet kan man eventuelt supplere beregninger av totale pensjonsforpliktelser med anslag for faktiske pensjonskostnader de nærmeste 5-7 årene. Det vil gi et langt bedre bilde av det kostnadsbildet en virksomhet står overfor på dette området.

Brukervennlighet

Det er et hovedproblem at det å forstå årsregnskaper er blitt en aktivitet for spesielt interesserte. Årsaken er at årsregnskaper er blitt nesten umulig å forstå. Dette er svært problematisk når vi vet at årsregnskapet skal vise hvordan det står til økonomisk med en virksomhet, være grunnlaget for lønnsforhandlinger og hvor mye eierne kan ta ut i fortjeneste. Det gjør det også vanskeligere for ledelse og styre som blant annet vektlegger utviklingen i den bokførte egenkapitalen når de skal forstå utviklingen i en bedrifts soliditet.

Det kan derfor få uønskede og ubegrunnede endringer i bedriftenes tilpasning, blant annet nedbemanning, på grunn av uønsket egenkapitalutvikling og trussel om teknisk konkurs, selv om bedriften på alle vis drives tilfredsstillende. Dette rammer spesielt non-profit

selskaper, eksempelvis forskningsinstitutter. Disse har og skal ha et driftsresultat nær null og har i dag, på grunn av generasjonseffekter, en i denne sammenheng ugunstig sammensatt arbeidsstokk aldersmessig.

Noe av årsaken til slike effekter kan sannsynligvis knyttes til at regelverket i dag utarbeides av en engere krets fagpersoner i en privat stiftelse og ikke av det offentlige, som tidligere. LO mener denne praksis bør endres.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Terje Olav Olsson
(sign.)

Grethe Fossli
(sign.)

Saksbeh.: Jonas Løvdal

1 LOs høringssvar til NOU 2003:23

2 G20-møtet i 2008 i Toronto

3 IASB vedtok endringer i de internasjonale regnskapsreglene IAS 19 og IFRS 7 den 13.10.2008, forordning (EF)

1004/2008 vedtatt 15.10.2008 og forskrift om endring i forskrift om EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsregler ble fastsatt av Finansdepartementet 16.10.2008.

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.